



CHARLES DICKENS

Iliustravo Robert Ingpen

# KALĒDU GIĒSMĒ







Geriausios pasaulio rašytojų ir dailininkų knygos vaikams



CHARLES DICKENS

# KALĒDU GIĒSMĒ

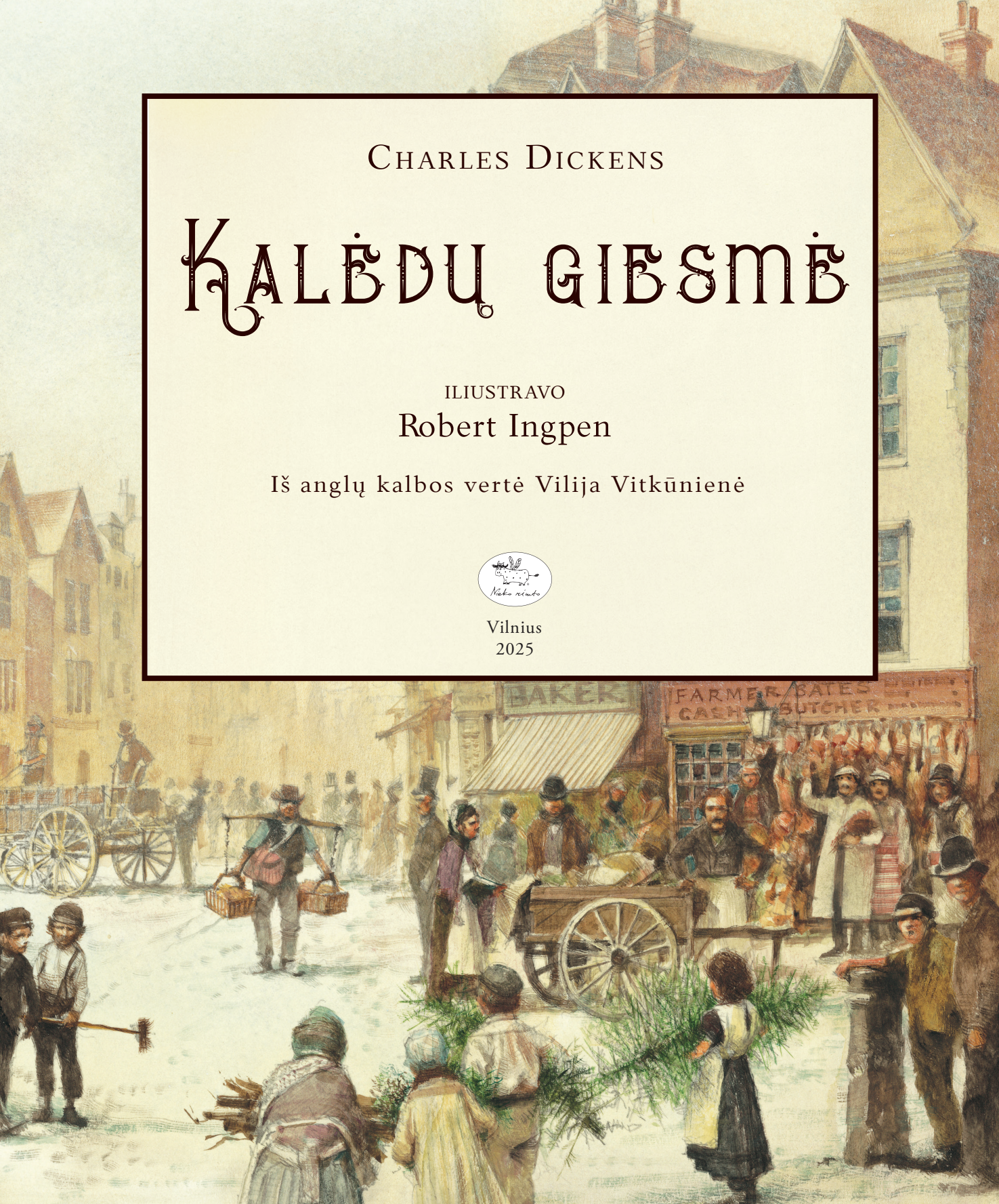
ILIUSTRAVO

Robert Ingpen

Iš angļu kalbos vertē Vilija Vitkūniene



Vilnius  
2025



Versta iš  
Charles Dickens  
A CHRISTMAS CAROL  
Templar Publishing, London, 2008

KITOS ROBERTO INGPENO ILIUSTRUOTOS KNYGOS:

„Nuostabasis Ozo šalies burtininkas“

„Vėjas gluosniuose“

„Aplink Žemę per 80 dienų“

„Piteris Penas ir Vendė“

„Alisa Stebuklų šalyje“

„Alisa Veidrodžio karalystėje“

„Lobių sala“

„Tomo Sojerio nuotyčiai“

„Pinokio nuotyčiai“

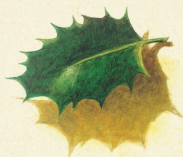
„Paslaptingas sodas“

„Džiunglių knyga“

„Spragtukas ir pelių karalius“

„Guliverio kelionės“

„Ezopo pasakėčios“



Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios  
bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale [ibiblioteka.lt](http://ibiblioteka.lt)

Ketvirtasis leidimas

© Iliustracijos, Robert Ingpen, 2008

Skurta ir paruošta *Palazzo Editions Ltd.*, Batas, Jungtinė Karalystė.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Vilija Vitkūnienė, 2016, 2025

© Leidykla „Nieko rimto“, 2025

ISBN 978-609-441-408-4



## TURINYS

Čarlzas Dikensas ir „Kalėdų giesmė“ 7

Dikensas ir karalienės Viktorijos laikų Kalėdos 9

Dailininko žodis 12

Pratarmė 13

PIRMAS POSMAS 15  
Marlio šmėkla

ANTRAS POSMAS 45  
Pirmoji iš trijų dvasių

TREČIAS POSMAS 75  
Antroji iš trijų dvasių

KETVIRTAS POSMAS 111  
Paskutinė dvasia

PENKTAS POSMAS 137  
Pabaiga

Kalėdų eglutė 153

Čarlzas Dikensas ir „Kalėdų eglutė“ 154



## ČARLZAS DIKENSAS IR „KALĖDŲ GIEŠMĖ“

Čarlzas Dikensas gimė Portsmute 1812 metų vasario 7 dieną. Šeimoje jis buvo antras iš aštuonių vaikų. Kai berniukui sukako dvylika, tėvas, valstybės tarnautojas, pakliuvo į kalėjimą už neapmokėtas skolas ir būsimajam rašytojui teko pradėti dirbti fabrike, gaminančiame batų tepalą. Čia jis susidūrė su pasibaisėtinomis sąlygomis ir savo akimis regėjo galybę skurdo bei vargo. Vėliau šią patirtį Dikensas aprašė ne viename savo kūrinyje.

Literatūrinę karjerą Dikensas pradėjo kaip žurnalistas: tapo laikraščio *The Morning Chronicle* korespondentu parlamente, kai kuriuose kituose periodiniuose leidiniuose, pasirašinėdamas Bozo slapyvardžiu išspausdino keletą apybraižų. „Pikviko klubo užrašai“, apsakymų serija, išleista 1836–1837 metais, tapo reikšmingu leidybos įvykiu. Ši sėkmė paskatino Dikensą nepadėti plunksnos į šalį. Dienos šviesą išvydo tokie pripažinti kūriniai kaip „Oliveris Tvistas“ (1837), „Nikolas Niklbis“ (1838), „Deividas Koperfildas“ (1849–1850) ir „Didieji lūkesčiai“ (1860–1861). Puikūs siužetai ir įsimintini veikėjai amžiams tapo anglų literatūros dalimi.

Atrodė, kad Dikenso energija neišsenkama. Jis parašė ne tik daugybę romanų, bet ir autobiografiją, redagavo savaitraščius, tarp jų *Household Words* ir *All Year Round*, rašė kelionių knygas ir vadovavo labdaros organizacijoms. Mėgo teatrą ir rašė pjeses, 1851 m. netgi vaidino spektaklį stebint karalienei Viktorijai. Be to, daug keliavo, lankėsi ir Jungtinėse Valstijose – skaitė paskaitas, ragindamas panaikinti vergiją. Jis buvo aistringas kovotojas prieš skurdą ir ypač remdavo akcijas, skirtas pagerinti varguomenės vaikų būtį ir suteikti jiems galimybę lavintis.

1843 m. pradžioje, viešai paskelbus vyriausybės ataskaitą apie piktnaudžiamą mažamečių darbu kasyklose ir fabrikuose, Dikensas pažadėjo smogti „galingą smūgį <...> vargingųjų šeimų vaikų vardu“. Tų metų gruodį jis parašė vieną populiariausių savo veikalų – „Kalėdų giesmę“. Vieniųjų šykštuolį Ebenezerį Skrudžą aplanko svečiai vaiduokliai ir atskleidžia jam tikrąją Kalėdų prasmę. Šia istorija Dikensas siunčia žmonėms vaizdingą žinią apie būtinybę būti geriems. Knyga iškart sulaukė didžiulio susidomėjimo ir nuo pat savo pasirodymo tebėra paveiki Kalėdų tradicijoms. Ji neatsiejamai susiliejo su šia švente.



# DIKENSAS IR KARALIENĖS VIKTORIJOS LAIKŲ KALĖDOS

*Laimingos, laimingos Kalėdos, kurios gali sugrąžinti mums vaikystės dienų iliuzijas, priminti seniui jaunystės džiaugsmus ir perkelti jūreivį arba keliauninką iš už daugelio tūkstančių mylių atgal, prie gimtojo židinio, į jaukiuosius namus!*<sup>1</sup>

Čarlzas Dikensas, *Pomirtiniai Pikviko klubo užrašai*, 1836

Švenčiant Kalėdas visuomet keistai susipindavo krikščioniški, pagoniški ir liaudies papročiai. Viduramžiais į Kristaus gimimo iškilmes buvo įpinta senovinė pagonių šventė Saturnalija, kurią į Britaniją atvežė ją užplūdę romėnų kariai. Tais laikais, be kita ko, būdavo įprasta namus puošti žalumynais ir nepadoriai lėbauti. Tačiau devynioliktojo šimtmečio pradžioje Anglijoje Kalėdos jau buvo beveik pamirštos. Iš dalies taip nutiko dėl puritonų įtakos, nes jie nepritarė pagoniškomis šios šventės tradicijoms ir trumpu Oliverio Kromvelio valdymo laikotarpiu uždraudė švęsti Kalėdas. Kita priežastis buvo industrinė revoliucija. Jos metu daugybė žmonių iš gimtųjų kaimų persikėlė į miestus, tėviškėse palikdami ir savo kultūrinės bei šeimos tradicijas. Labai išplito skurdas: už darbą mokėta nedaug, darbo sąlygos fabrikuose buvo sunkios, darbininkams beveik nelikdavo laiko švęsti.

<sup>1</sup> Vertė Juozas Butėnas (čia ir toliau vertėjos pastabos).



Knygoje pateikiami du XIX a. anglų literatūros klasiko Čarlzo Dikenso kūriniai. „Kalėdų giesmė“ – jau tapęs Kalėdų tradicija ir ne kartą ekranizuotas pasakojimas apie seną šykštuolį Ebenezerį Skrudžą. Kūrinį persmelkianti mintis apie gerį, kurį svarbu skleisti visus metus, ne vien tik per Kalėdas, žavi skaitytojus jau ne pirmą šimtmetį. Kita istorija „Kalėdų eglutė“ įkvėpta tuo metu dar visai naujo, iš Vokietijos į Angliją atkeliavusio papročio per Kalėdas puošti eglutes.

Knygą iliustravo Hanso Kristiano Anderseno medaliu apdovanotas australų dailininkas Robertas Ingpenas (g. 1936 m.), kuris prisipažino, kad iliustracijas „Kalėdų giesmei“ ir „Kalėdų eglutei“ kūrė ilgiau, nei yra įpratęs.



Redaktorė **Ingrida Daračienė**

Korektorė **Eglė Devizytė**

Maketavo **Miglė Dilytė**

Tiražas 3000 egz.

Išleido leidykla „Niekorimto“

Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius

**[www.niekorimto.lt](http://www.niekorimto.lt)**

Spausdino UAB BALTO print

Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius



*Laimingos, laimingos Kalėdos, kurios gali sugrąžinti mums vaikystės dienų iliuzijas, priminti seniui jaunystės džiaugsmus ir perkelti jūreivį arba keliauninką iš už daugelio tūkstančių mylių atgal, prie gimtojo židinio, į jaukiuosius namus!*

*Čarlzas Dikensas, 1836 m.*

Jūsų rankose knyga, kurioje rasite net du pasakojimus, rašytus Anglijos karalienės Viktorijos laikais, kada buvo sugrąžintas paprotys švęsti Kalėdas. Tada šeimos ilgais ir tamsiais žiemos vakarais besišildydamos prie židinio skaitydavo šias Čarlzo Dikenso istorijas.

Tiek „Kalėdų giesmė“, tiek „Kalėdų eglutė“ – klasika tapę kūriniai, net didžiausią skeptiką įtikinantys, jog Kalėdos – stebuklų metas, kai nutinka patys netikėčiausi dalykai: pas šykštuolį Ebenezerį Skrudžą atskrieja Kalėdų dvasios, o ant Kalėdų eglutės sukabinti ir po ja sudėti žaislai atgyja ir pasakoja paslaptingus nutikimus.

ISBN 978-609-441-408-4



9 786094 414084



[www.niekorimto.lt](http://www.niekorimto.lt)

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

